

REPUBLIKA HRVATSKA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

OBRAZLOŽENJE DRŽAVNOG
PRORAČUNA I FINANCIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA
2022. I PROJEKCIJE ZA 2023. I 2024.
GODINU

Zagreb, listopad 2021.

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	MAKROEKONOMSKI OKVIR	5
2.	PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	11
3.	RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	16
4.1.	Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	19
4.2.	Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	22
4.	UKUPNI MANJAK/VIŠAK DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	23
5.	RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	24
6.	STANJE DOSPJELIH NEPODMIRENIH OBVEZA PRORAČUNSKIH KORISNIKA DRŽAVNOG PRORAČUNA	25
7.	PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE.....	28

1. UVOD

Nakon snažnog pada BDP-a u 2020. godini od 8,1%, u srednjoročnom razdoblju u domaćem gospodarstvu predviđa se snažan oporavak ekonomske aktivnosti. U 2021. očekuje se realni rast BDP-a od 9,0%, kojega će pratiti rast od 4,4% u 2022., 3,7% u 2023. te 3,1% u 2024. godini. Ovakva dinamika BDP-a uključuje i znatne pozitivne učinke NPOO-a. Rast BDP-a od 2022. do 2024. će se temeljiti na doprinosu domaće potražnje. U 2021. godini očekuje se stopa inflacije potrošačkih cijena od 2,4%, koja će potom blago ubrzati na 2,6% u 2022. godini, da bi u ostatku projekcijskog razdoblja inflacija usporila na prosječnu razinu od 2,2%. U iduće tri godine očekuje se oporavak zaposlenosti po stopi od 1,7% u 2022. te nešto snažniji rast zaposlenosti od 1,4% i 1,3% u 2023. i 2024.

Kretanja prihoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024. određena su očekivanim oporavkom i daljnjim rastom gospodarske aktivnosti, te cjelogodišnjim učinkom poreznih reformi provedenih tijekom 2021. Naime, od 1. siječnja 2021. stopa poreza na dobit za sve poduzetnike koji imaju promet do 7,5 milijuna kuna smanjila se s 12% na 10%, dok su u sustavu poreza na dohodak snižene stope poreza na dohodak s 36% na 30% te s 24% na 20%. Kod poreza na dodanu vrijednost ukinuto je oslobođenje od plaćanja PDV-a pri uvozu dobara male vrijednosti. Osim toga, značajan učinak na prihode proračuna imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova. Naime, s jedne strane očekuje se ubrzanje povlačenja ugovorenih sredstava iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., a s druge strane, predviđaju se i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. U fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije koja će se usmjeriti na financiranje razvojnih, strateških i reformskih projekata iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Uz navedeno, u proračunu su projicirana i sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture, ponajprije obrazovne, zdravstvene i kulturne oštećene u razornim potresima.

Rashodna strana proračuna usmjerena je na provođenje aktivnosti u svrhu oporavka i jačanja konkurentnosti i otpornosti gospodarstva, uz osiguravanje primjerene zaštite svih slojeva stanovništva. Za sanaciju šteta uzrokovanih potresom predviđena su značajna sredstva, kako iz nacionalnih izvora financiranja, tako i iz Europskih fondova. Vodeći računa o fiskalnoj stabilnosti, ali i osiguranju odgovarajućeg životnog standarda za građane RH, osigurana su dodatna sredstva za povećanje socijalnih naknada uslijed primjene novog Zakona o socijalnoj skrbi i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu. Isto tako uzevši u obzir ozbiljnost demografskih problema osiguravaju se i dodatna sredstva za provedbu izmjena Zakona o roditeljskim potporama kojima će se osigurati povećana naknada za vrijeme trajanja roditeljskog dopusta. Također, s ciljem osiguravanja fiskalne održivosti lokalnih jedinica, na rashodnoj strani predviđena su sredstva za poticanje dobrovoljnog stvarnog i funkcionalnog spajanja jedinica lokalne samouprave. Ujedno u svrhu daljnjeg učvršćivanja međunarodnog položaja Republike Hrvatske, kao saveznika u okviru NATO-a i partnera unutar Europske unije, zaštite zračnog prostora te uvećanja ukupne borbene sposobnost Hrvatske vojske osigurana su sredstva za nabavu višenamjenskih borbenih aviona.

Usprkos zahtjevnim financijskim okolnostima, u nadolazećem razdoblju nastaviti će se s odgovornim upravljanjem javnim financijama radi smanjenja makroekonomskih neravnoteža, što je preduvjet za zdravi i održivi gospodarski oporavak i rast Hrvatske, kao i za uvođenje eura koji će također pridonijeti otpornosti hrvatskog gospodarstva. Na tom će putu Nacionalni plan oporavka i otpornosti osigurati nove razvojne iskorake, pomoći će oporavku od zdravstvenih, društvenih i ekonomskih

posljedica pandemije, a pridonijet će obnovi Zagreba i okolice te Banovine. Prema Planu provest će se i već započete reforme koje će dodatno pridonijeti jačanju konkurentnosti Hrvatske na europskoj i globalnoj razini. Tu je riječ prije svega o reformama i investicijama u nove tehnologije povezanim sa zelenom i digitalnom tranzicijom, zapošljavanjem, razvojem vještina, obrazovanjem, istraživanjem i inovacijama, poboljšanjem poslovnog okruženja, učinkovitosti javne uprave, pravosuđa, zdravstvenog sustava i ostalo.

Konkretno, glavne komponente usmjerene na zelenu tranziciju sastoje se od ulaganja u obnovu zgrada, obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost, vodno gospodarstvo i gospodarenje otpadom te održivu i inovativnu mobilnost. Potpore će obuhvatiti i poduzeća u njihovoj zelenoj tranziciji, dok pojedinačne mjere u drugim komponentama dodatno doprinose postizanju ciljeva zelene tranzicije.

Kad je riječ o digitalnim ulaganjima, i tu se planira ostvariti značajan iskorak. Planom su predviđena ulaganja u bolju širokopojasnu pristupnu infrastrukturu (usmjerenu u ruralna i suburbana područja), kao i za pristup brzom internetu za građane i poslovni sektor. Nadalje, kako bi se komunikacija između građana i poduzetnika s jedne strane te države s druge učinila efikasnijom, ali i osiguralo nesmetano pružanje usluga u nepredvidivim situacijama poput pandemije COVID-19, značajni će se naponi uložiti u digitalizaciju javnih usluga. Stoga će se digitalna ulaganja velikim dijelom usmjeriti u javni sektor odnosno državnu upravu, obrazovanje, zdravstvo i pravosuđe.

Opisani smjer fiskalnih kretanja kako na prihodnoj tako i na rashodnoj strani proračuna rezultirat će manjkom općeg proračuna prema metodologiji ESA 2010 u iznosu od 2,6% BDP-a u 2022. godini. U 2023. ponovno se predviđa manjak od 2,4% BDP-a, dok će manjak u 2024. iznositi 1,9% BDP-a. Planira se i daljnje smanjenje udjela javnog duga u BDP-u i to za prosječno 2,6 postotna boda te će iznositi 80,7% u 2022., 78,0% u 2023., dok će u 2024. godini udio javnog duga u BDP-u iznositi 75,3%.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz projekcija Međunarodnog monetarnog fonda¹ (dalje u tekstu: MMF) i Economist Intelligence Unit² (dalje u tekstu: EIU). Prema najnovijim projekcijama MMF-a, nakon realnog pada svjetskog gospodarstva od 3,1% u 2020. godini, u narednom razdoblju očekuje se oporavak na globalnoj razini, iako će on i dalje biti ograničen pandemijom koronavirusa. U odnosu na projekcije MMF-a iz travnja ove godine, projicirani rast svjetskog gospodarstva za 2021. je neznatno korigiran na niže (za 0,1 postotni bod) te iznosi 5,9%, dok se u 2022. godini očekuje snažniji rast svjetskog gospodarstva od ranije projiciranog (za 0,5 postotnih bodova) te će on iznositi 4,9%, da bi potom usporio na 3,6% u 2023. te 3,4% u 2024. godini. Nadalje, očekuje se snažniji rast ekonomske aktivnosti u gospodarstvu eurozone od onog projiciranog u travnju. Tako se nakon snažnog pada gospodarstva eurozone od 6,3% u 2020., očekuje rast od 5,0% u 2021., koji će usporiti na 4,3% u 2022., 2,0% u 2023. te 1,6% u 2024. godini. Nakon snažnog pada od 8,2% u 2020. godini, u 2021. se očekuje snažan oporavak svjetske trgovine po stopi od 9,7%, te potom usporavanje rasta na 6,7% u 2022., 4,5% u 2023. i 3,8% u 2024. godini. Prema projekcijama MMF-a, u europodručju se, nakon blage inflacije od 0,3% u 2020., očekuje rast potrošačkih cijena od 2,2% u 2021. i 1,7% u 2022., koji će potom blago usporiti u ostatku projekcijskog razdoblja. Porast inflacije u projekcijskom razdoblju, osim rasta cijena sirovina u usporedbi s prošlogodišnjom niskom bazom, odraz je i poremećaja u lancima opskrbe kao posljedica pandemije. Prema prognozama EIU, očekuje se kako će cijene nafte tipa Brent, nakon pada na 42,3 dolara po barelu u 2020., porasti na 71,7 dolar po barelu u 2021. te potom na 78,5 dolar po barelu u 2022., nakon čega će bilježiti postupno smanjenje.

Nakon snažnog pada BDP-a od 8,1% u 2020. godini, očekuje se kako će, sa stopom rasta od 9,0%, već ove godine domaće gospodarstvo dostići pretkriznu razinu iz 2019. Tako se očekuje snažan pozitivan doprinos gospodarskom rastu od strane domaće potražnje, ali i od neto inozemne potražnje, dok će blagi negativan doprinos doći od kategorije promjena zaliha. U ostatku srednjoročnog razdoblja, u uvjetima naglog zatvaranja negativnog jaza BDP-a, očekuje se nastavak snažnog rasta gospodarske aktivnosti po stopama od 4,4% u 2022., zatim 3,7% u 2023. te 3,1% u 2024. godini. Ovakva dinamika BDP-a uključuje i znatne pozitivne učinke NPOO-a. Rast BDP-a od 2022. do 2024. će se temeljiti na doprinosu domaće potražnje, dok se od strane neto inozemne potražnje, nakon pozitivnog doprinosa 2021., očekuje stabilan blago negativan doprinos. Promatrajući strukturu BDP-a s rashodne strane u stalnim cijenama, već 2021. godine sve komponente će dostići svoje pretkrizne razine iz 2019., izuzev izvoza te uvoza usluga, koji će tu razinu dostići tek 2023. godine kao posljedica pandemije koronavirusa. BDP izražen u tekućim cijenama istovremeno će, potpomognut dinamičnijim rastom deflatora, u 2021. godini značajno premašiti svoju veličinu iz 2019.

¹ *World Economic Outlook, listopad 2021*

² Economist Intelligence Unit, Economic Forecast, listopad 2021.

Tablica 1: Makroekonomski okvir u razdoblju 2020. – 2024.

	2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
BDP, realni rast (%)	-8,1	9,0	4,4	3,7	3,1
Osobna potrošnja	-5,3	8,4	3,2	3,1	3,2
Državna potrošnja	4,1	2,9	2,1	2,0	1,9
Bruto investicije u fiksni kapital	-6,1	6,9	12,1	8,7	5,6
Izvoz roba i usluga	-22,7	23,9	10,7	5,7	3,6
Izvoz roba	0,3	12,8	5,9	4,7	4,2
Izvoz usluga	-42,0	39,0	16,1	6,8	3,0
Uvoz roba i usluga	-12,3	15,3	10,7	6,2	4,4
Uvoz roba	-8,8	14,7	10,7	6,0	4,3
Uvoz usluga	-28,0	18,5	10,6	7,5	4,9
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Domaća potražnja	-3,5	7,2	5,0	4,2	3,6
Promjena zaliha	0,7	-0,7	-0,1	0,0	0,1
Neto inozemna potražnja	-5,3	2,6	-0,5	-0,5	-0,6
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Osobna potrošnja	-3,0	5,0	1,8	1,8	1,8
Državna potrošnja	0,9	0,7	0,5	0,4	0,4
Bruto investicije u fiksni kapital	-1,3	1,5	2,6	2,0	1,4
Izvoz roba i usluga	-11,5	10,0	5,2	3,0	1,9
Uvoz roba i usluga	6,3	-7,5	-5,7	-3,5	-2,5

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

U usporedbi s makroekonomskim projekcijama iz Programa konvergencije Vlade RH (iz travnja 2021. godine), realni rast BDP-a u 2021. je promijenjen značajno naviše uslijed povoljnijih ostvarenja u dosadašnjem dijelu godinu. Za sve sastavnice BDP-a, izuzev bruto investicija u fiksni kapital te promjena zaliha, u 2021. se očekuju povoljnija ostvarenja u odnosu na prethodne projekcije, a posebno se to odnosi na izvoz roba i usluga te osobnu potrošnju. Investicije su u 2021. korigirane naniže unatoč nastavku snažnog rasta u građevinskoj djelatnosti, u većem djelu zbog nepovoljne dinamike preostalih vrsta bruto investicija u privatnom sektoru, te u manjem djelu zbog blage korekcije investicija u fiksni kapital na razini opće države. U ostatku projekcijskog razdoblja rast BDP-a zabilježio je negativnu korekciju, jednim dijelom i uslijed navedenog baznog učinka.

Nakon snažnog oporavka 2021., osobnu potrošnju karakterizirat će izražen i stabilan doprinos BDP-u prvenstveno zato jer multiplikativni učinci NPOO-a na osobnu potrošnju bivaju izraženiji prema kraju promatranog razdoblja. Ovo odražava činjenicu da je raspoloživi dohodak kućanstava temeljni kanal multiplikativnih učinaka NPOO-a, pri čemu dominira utjecaj naknada zaposlenicima. Također, u uvjetima oporavka raspoloženja potrošača te zadržavanja razmjerno niskih kamatnih stopa, očekuje se znatnije korištenje financijske poluge sektora kućanstava koji je u proteklom razdoblju prošao znatan proces razduživanja. Tako će stopu štednje sektora kućanstava karakterizirati kontinuirano smanjenje u srednjoročnom razdoblju. Dinamika raspoloživog dohotka kućanstava zavisit će prvenstveno od kretanje naknada zaposlenicima, uzimajući u obzir očekivano usporavanje rasta zaposlenosti prema nacionalnom konceptu, koje će biti izraženije od onog prema domaćem konceptu, kao i očekivan oporavak neoporezivih dohodaka kućanstava. Nepovoljan utjecaj na realni rast raspoloživog dohotka u čitavom razdoblju dolazit će od nešto povećane stope inflacije. Osobna potrošnja će tako najveći doprinos rastu domaće potražnje dati u prvoj te ponovo u zadnjoj godini

projekcijskog razdoblja. U skladu s projekcijama fiskalnih kategorija na razini opće države, nakon 2021. i pojačanih troškova uvjetovanih krizom uslijed pandemije koronavirusa, do kraja razdoblja se ne očekuje izražen doprinos državne potrošnje gospodarskom rastu. Najveći doprinos realnom rastu državne potrošnje kroz čitavo projekcijsko razdoblje dolazit će od rasta intermedijarne potrošnje. Doprinos od strane naknada zaposlenicima tijekom promatranog razdoblja bit će blag te usporavajući, odražavajući očekivanu dinamiku rasta zaposlenosti na razini opće države koja će biti nešto slabija od kretanja zaposlenosti u privatnom sektoru. Manji pozitivan doprinos rastu državne potrošnje očekuje se i od kategorije socijalnih transfera u naravi, dok se negativan doprinos, posebno izražen u 2021., ali i 2022., očekuje od tržišnog outputa opće države.

Nakon pogoršanja dinamike investicija u privatnom sektoru tijekom 2021., ne uključujući građevinsku djelatnost, u narednim godinama predstoji snažna investicijska aktivnost potpomognuta postojećim kapitalnim priljevima iz fondova EU, kao i novim instrumentima financiranim ponajprije sredstvima iz Mehanizma oporavka i otpornosti. Snažniji doprinos rastu ukupnih investicija dolazit će od strane privatnih investicija kroz čitavo projekcijsko razdoblje. Izraženi pozitivan doprinos od strane javnih investicija bit će prisutan poglavito u 2022. godini, dok će krajem projekcijskog razdoblja javne investicije bilježiti blagi pad, no i dalje će ostati na povijesno visokim razinama. Što se tiče strukture investicija prema vrsti, u kratkom roku očekuje se nastavak povoljne dinamike u građevinskom sektoru, potpomognute i potrebom obnove fonda stambenih objekata nakon potresa zabilježenih u 2020. godini. Krajem 2021. mogao bi se dinamizirati oporavak kod preostalih vrsta investicija, koje će također do kraja projekcijskog razdoblja biti podržane sredstvima iz fondova EU. Tijekom srednjoročnog razdoblja očekuje se i daljnje poboljšanje investicijske klime u uvjetima oporavka profitabilnosti sektora poduzeća, pozitivnog kretanja ekonomskog raspoloženja te zadržavanja razmjerno povoljnih inozemnih uvjeta financiranja, kao i kreditnog rejtinga zemlje. Međutim, kao rezultat COVID-19 krize, ugrožene su bilance mnogih poduzeća, a pogotovo malih i srednjih u uslužnom sektoru. Tako će sektor poduzeća, koji je u desetgodišnjem razdoblju nakon velike financijske krize 2008. godine zabilježio relativno slabije razduživanje od ostalih sektora, unatoč razmjerno visokoj profitabilnosti proteklih godina, morati proći daljnje razdoblje jačanja svojih bilanci.

U kriznoj 2020. te dosadašnjem dijelu 2021. godine kretanje izvoza roba karakterizirala je iznimno povoljna dinamika u uvjetima pandemije i višestrukih izazova u trgovinskoj razmjeni. Dosadašnja ostvarenja robnog izvoza te industrijske proizvodnje, potpomognuta pozitivnim baznim efektom od prošle godine, kao i u kratkom roku prisutan globalni trend supstitucije privremeno nedostupnih usluga dobrima, dovela su do očekivanja rekordnog ostvarenja izvoza roba u 2021. godini. Unatoč tomu, nakon naglašenog skoka 2020., rast domaćeg udjela na inozemnim robnim tržištima nastaviti će se slabijim intenzitetom i u 2021. godini. Do kraja projekcijskog razdoblja, uslijed usporavanja kretanja inozemne potražnje za domaćim robama te blagog slabljenja dinamike zastupljenosti na izvoznim tržištima, ali i ograničenih kapaciteta domaće industrijske proizvodnje, rast izvoza roba i usluga očekuje se po umjerenim i usporavajućim stopama. Iako će dinamika izvoza roba prvenstveno ovisiti o gospodarskom oporavku glavnih vanjskotrgovinskih partnera u EU, pozitivan utjecaj očekuje se i od povećanja udjela izvoza roba prema brže rastućim netradicionalnim partnerima. Što se tiče izvoza usluga, čimbenici koji su pridonijeli povoljnim ostvarenjima sektora turizma u kriznim uvjetima, među kojima se mnogi uobičajeno smatraju nepovoljnim strukturnim obilježjima hrvatskog turizma, mogli bi se djelomično zadržati i u 2022. godini. Noćenja stranih turista, nakon iznenađujuće

povoljnih ostvarenja u 2020. i 2021. u uvjetima pandemije, u 2022. zabilježit će izražen rast, da bi u narednim godinama usporavala prema nižim stopama te tek u 2024. prestigla pretkriznu 2019. godinu. Nakon višegodišnjih rekordnih rezultata kao i značajno boljih ostvarenja u odnosu na konkurenciju za vrijeme protekle dvije „epidemijske“ turističke sezone, domaći turistički sektor će u srednjem roku biti suočen s unutarnjim ograničenjima na strani ponude kao i sa slabijom dinamikom potražnje, što naglašava važnost strateških pomaka u smjeru smanjivanja masovnosti i sezonalnosti domaćeg turizma. Globalni oporavak sektora usluga djelovati će na postupni oporavak izvoza usluga isključujući turizam.

Iako treba naglasiti kako se prethodno očekivalo više ostvarenje elastičnosti uvoza roba i usluga u odnosu na konačnu potražnju u 2021. godini, u uvjetima snažnog rasta potražnje te smanjenih kapaciteta, domaća gospodarska struktura, kao malog otvorenog gospodarstva uz ograničene domete industrijske proizvodnje, vodi ka snažnom rastu uvoza roba i usluga te nastavku rasta njegovog udjela u BDP-u. Pri tomu se, u usporedbi s uvozom roba čiji će udjel u BDP-u bilježiti kontinuiran i snažan rast, kod uvoza usluga očekuje prigušeni oporavak pomaknut prema kraju projekcijskog razdoblja. Međutim, učinci NPOO-a na uvoz roba i usluga u velikoj su mjeri koncentrirani u prvim godinama promatranog razdoblja, te tako uvjetuju razmjerno nisku razinu elastičnosti uvoza u odnosu na konačnu potražnju u zadnjoj projekcijskoj godini. Također, uvećana razina elastičnosti uvoza u 2022. godini, osim same snažne dinamike finalne potražnje, odnosi se i na njezinu strukturu budući da pojačani gospodarski rast počiva prvenstveno na skoku investicijske potrošnje te snažnom oporavku izvoza, koje obilježava najizraženijom uvozna ovisnost. U skladu s projiciranim kretanjem konačne potražnje, uvoz će imati usporavajuću dinamiku prema kraju projekcijskog razdoblja.

Predviđa se da će nakon blagog rasta od 0,1% u 2020., međugodišnji rast potrošačkih cijena u 2021. godini snažno ubrzati te će iznositi 2,4%. Navedeno ubrzanje inflacije prvenstveno je posljedica izraženog povećanja cijena energije, uslijed snažnog rasta cijena nafte na svjetskom tržištu. Nadalje, izraženiji doprinos inflaciji u ovoj godini doći će i od ubrzanja rasta potrošačkih cijena koje isključuju hranu i energiju, dok će cijene hrane u 2021. rasti nešto sporijom dinamikom u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu će u drugoj polovici ove godine njihov doprinos rastu inflacije biti sve izraženiji. Kretanje proizvođačkih cijena tijekom 2021. godine pokazuje da se inflatorni pritisci povezani s kretanjem cijena sirovina na svjetskom tržištu i poremećajima u globalnim opskrbnim lancima, koji utječu na sve izraženiji rast proizvođačkih cijena u EU, počinju prelijevati i na domaće proizvođačke cijene³. U 2022. godini očekuje se dodatno ubrzanje inflacije potrošačkih cijena na razinu od 2,6%. Navedenom ubrzanju doprinijet će snažniji rast cijena hrane, pod utjecajem povećanja troškova inputa u poljoprivrednoj proizvodnji, te kretanja cijena prehrambenih sirovina na globalnom i EU tržištu. Nadalje, u smjeru ubrzanja inflacije djelovat će i potrošačke cijene bez hrane i energije, koje bi mogle ubrzati u uvjetima oporavka potražnje, kao i prelijevanja snažnog rasta cijena sirovina te proizvođačkih cijena u EU i RH na potrošačke cijene. Istovremeno, znatno usporavanje rasta cijena nafte na svjetskim tržištima trebalo bi djelovati u smjeru ublažavanja inflatornih pritisaka u usporedbi sa prethodnom godinom. U ostatku projekcijskog razdoblja se očekuje nešto niža prosječna inflacija od 2,3% u 2023. i 2,2% u 2024. godini, u uvjetima očekivanog nastavka rasta potrošnje kućanstava te blagog usporavanja inflacije u eurozoni, dok će cijene sirovina na svjetskom tržištu imati padajuću

³ Tako je godišnja stopa rasta proizvođačkih cijena industrije isključujući energiju u RH ubrzala s 0,0% u siječnju 2021. na 3,5% u rujnu 2021. godine.

dinamiku. Pritom su u navedenu projekciju uključeni učinci NPOO-a, koji upućuju na blagi učinak na rast cijena u 2021. i 2022. te izraženiji učinak u posljednje dvije godine projekcijskog razdoblja.

Tablica 2: Kretanje cijena

	2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
Deflator BDP-a, promjena (%)	-0,1	2,5	2,7	2,3	2,2
Osobna potrošnja	0,3	2,6	2,7	2,3	2,2
Državna potrošnja	2,5	3,9	2,1	1,9	1,8
Bruto investicije u fiksni kapital	1,4	2,4	3,0	2,4	2,1
Izvoz roba i usluga	-1,6	4,9	2,8	2,2	2,3
Uvoz roba i usluga	-0,1	5,7	2,8	2,1	2,1
Indeks potrošačkih cijena, promjena (%)	0,1	2,4	2,6	2,3	2,2

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

Dostupni podaci ukazuju na povoljne trendove na tržištu rada u dosadašnjem dijelu 2021. godine. Tako je u prvih devet mjeseci 2021. nastavljen rast sezonski prilagođenog broja osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, uz istovremeno smanjenje broja nezaposlenih registriranih kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Nadalje, potražnja za radom (mjerena pomoću OVI indeksa⁴) znatno je porasla u prvih devet mjeseci ove godine te počevši od svibnja 2021. premašuje pretpandemijske razine iz istog razdoblja 2019. Na slične trendove ukazuju i rezultati anketiranja poduzeća koji ukazuju na oporavak očekivane zaposlenosti u idućim mjesecima, a što je posebno izraženo u sektorima industrije i građevinarstva. Izbijanjem COVID-19 krize, ograničenja na strani ponude domaće radne snage samo su privremeno prigušena, a naznake njihove ponovne eskalacije u budućnosti već su i danas vidljive, posebno u građevinskom sektoru. Ovaj makroekonomski scenarij pretpostavlja daljnju planiranu imigraciju kroz sustav definiran novim zakonskim odredbama o uvozu radnika, kojim je umjesto sustava kvota uveden test tržišta rada. U projekciju rasta zaposlenosti uključeni su učinci NPOO-a koji upućuju na neznatan učinak na rast zaposlenosti u 2021. te snažniji učinak u preostale tri godine projekcijskog razdoblja. Izražen rast radne snage u 2021. pridonio je zadržavanju anketne stope nezaposlenosti na razini iz 2020. Nešto slabiji projicirani rast zaposlenosti (prema nacionalnom konceptu) te znatno slabljenje dinamike radne snage dovesti će do smanjivanja anketne stope nezaposlenosti na rekordno niske razine u zadnje dvije godine projekcijskog razdoblja. U 2021. godini primjetno je ubrzanje rasta bruto plaća u privatnom sektoru, koje je, uz snažan rast plaća u javnom sektoru, dovelo do visokog očekivanja za 2021. Stabilna dinamika naknada po zaposleniku u ostatku projekcijskog razdoblja odražava činjenicu da su plaće glavni multiplikativni kanal učinaka NPOO-a, zatim ograničenja na strani ponude rada, ali dijelom i uvećanu stopu inflacije. U skladu s projiciranim kretanjem naknada po zaposleniku te usporedivom produktivnosti rada, jedinični trošak rada ostati će na niskim razinama kroz čitavo projekcijsko razdoblje.

⁴ Online Vacancy Index (OVI) mjesečni je indeks online oglasa slobodnih radnih mjesta razvijen na Ekonomskom institutu, Zagreb u suradnji s portalom MojPosao, s ciljem pružanja pravovremenih informacija o trenutnom stanju potražnje za radom.

Tablica 3: Kretanja na tržištu rada

	Projekcija 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
	promjena, u %	promjena, u %	promjena, u %	promjena, u %	promjena, u %
Radna snaga (15+) ¹	-0,4	2,0	0,6	0,3	0,2
Stopa nezaposlenosti, razina u % ¹	7,5	7,5	6,8	5,9	5,3
Broj zaposlenih ²	-1,2	2,3	1,7	1,4	1,3
Bruto plaće u pravnim osobama ³	2,5	3,8	2,5	2,5	2,7

¹ Prema anketi o radnoj snazi.

² Prema definiciji nacionalnih računa (domaći koncept).

³ Administrativni izvori.

Izvor: DZS, HZMO, Ministarstvo financija

Visoka razina neizvjesnosti makroekonomskih projekcija i dalje je prisuta i proizlazi iz više izvora. Prvi dio rizika proizlazi iz neizvjesnosti vezanih uz razvoj epidemiološke situacije, uslijed nezadovoljavajuće stope procijepljenosti stanovništva u mnogim područjima te mogućnosti pojave novih sojeva virusa otpornih na postojeća cjepiva. Druga skupina rizika odnosi se na gospodarske rizike. Velik dio rizika za putanju gospodarskog rasta Republike Hrvatske, kao malog otvorenog gospodarstva, proizlazi iz globalnih realnih i financijskih kretanja. Iako se domaće gospodarstvo uspješno prilagodilo epidemijskim uvjetima poslovanja, znatna neizvjesnost ostaje vezana uz sekundarne ekonomske šokove i buduću dinamiku rasta. Unutarnji negativni rizici u srednjem roku vezani uz specifičnosti strukture domaćeg gospodarstva dolaze posebno do izražaja u sektoru turizma, a vezani su uz promjenu obrazaca ponašanja inozemnih turista i ograničenja domaće ponude. Ovdje treba izdvojiti i izvoz roba, kao najpropulzivniju sastavnicu BDP-a u proteklom razdoblju, koji je pokazao zavidnu otpornost u kriznim uvjetima. Projekcija njegove putanje u projekcijskom razdoblju izložena je uravnoteženim rizicima, jednim dijelom povezanim uz usporavanje svjetske trgovinske razmjene i poremećaje u nabavnim lancima, a drugim uz poboljšanje izvozne strukture u smjeru proizvoda veće dodane vrijednosti i smanjenje geografske koncentracije izvoza roba. U odnosu na travanjske projekcije, inflacija potrošačkih cijena istaknula se kao jedan od glavnih ekonomskih rizika. Glavni čimbenici koji bi mogli uzrokovati drugačije ostvarenje stope inflacije od projicirane vezani su uz potencijalni nastavak rasta cijena nafte i drugih sirovina na svjetskom tržištu, unatoč očekivanoj stabilizaciji te promjene u administrativno reguliranim cijenama (plin i električna energija) na domaćem tržištu. Negativan rizik rastu domaće inflacije je i prelijevanje inflacije iz najvažnijih vanjskotrgovinskih partnera. Rizik ranijeg zaoštavanja monetarne politike također bi se mogao materijalizirati u slučaju značajnije promjene inflacijskih očekivanja i posljedičnih zahtjeva za rastom plaća.

2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Kretanja prihoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024. određena su očekivanim oporavkom i daljnjim rastom gospodarske aktivnosti, te cjelogodišnjim učinkom poreznih reformi provedenih tijekom 2021. Naime, od 1. siječnja 2021. stopa poreza na dobit za sve poduzetnike koji imaju promet do 7,5 milijuna kuna smanjila se s 12% na 10%, dok su u sustavu poreza na dohodak snižene stope poreza na dohodak s 36% na 30% te s 24% na 20%. Kod poreza na dodanu vrijednost ukinuto je oslobođenje od plaćanja PDV-a pri uvozu dobara male vrijednosti.

Osim toga, značajan učinak na prihode proračuna imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova. Naime, s jedne strane očekuje se ubrzanje povlačenja ugovorenih sredstava iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., a s druge strane, predviđaju se i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. U fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije koja će se usmjeriti na financiranje razvojnih, strateških i reformskih projekata iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Uz navedeno, u proračunu su projicirana i sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture, ponajprije obrazovne, zdravstvene i kulturne oštećene u razornim potresima.

Sukladno navedenom, ukupni prihodi u 2022. godini planirani su u iznosu od 164,5 milijardi kuna, dok su za 2023. projicirani u iznosu od 167,7 milijardi kuna, te na sličnoj razini ostaju i 2024. godine. Iako se krajem razdoblja očekuje daljnji gospodarski rast, prihodi ne bilježe povećanje radi smanjenog povlačenja sredstava EU, a zbog dovršetka određenih projekata.

Porezni prihodi

Porezni prihodi za razdoblje 2022. – 2024. projicirani su na temelju makroekonomskih pretpostavki, uzimajući u obzir cjelogodišnje efekte prethodno spomenutih izmjene u poreznom zakonodavstvu.

U skladu s navedenim, porezni prihodi u 2022. godini projicirani su u iznosu od 87,9 milijardi kuna. U narednim godinama, očekuje se daljnji rast prihoda od poreza te su oni za 2023. projicirani u iznosu od 92,7 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 5,5%, dok se u 2024. godini očekuju u iznosu od 97,2 milijarde kuna i bilježe rast od 4,8%.

Porez na dobit

Porez na dobit u tekućoj godini plaća se na temelju poslovanja poduzetnika prethodne godine. Plan kretanja prihoda od poreza na dobit za 2022., te projekcije za 2023. i 2024. godinu rađene su temeljem procjene poslovanja gospodarskih subjekata i očekivanih učinaka porezne reforme. Prihod od poreza na dobit za 2022. planiran je u iznosu od 8,4 milijarde kuna, dok projekcija za 2023. iznosi 8,9 milijardi kuna te 9,4 milijarde kuna za 2024. godinu.

Poreznom reformom od siječnja 2021. godine za sve porezne obveznike koji ostvaruju prihode do 7,5 milijuna kuna smanjuje se porezna stopa s 12% na 10% te je snižena porezna stopa od 10% obuhvatila više od 93% poreznih obveznika.

Porez na dodanu vrijednost

Projekcija prihoda od poreza na dodanu vrijednost temeljena je na makroekonomskim pretpostavkama, koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi. Od 2021. godine ukinuto je oslobođenje od plaćanja PDV-a za uvoz u Europsku uniju pošiljaka čija je vrijednost manja od 22 eura, a cjelogodišnji učinak ove izmjene očekuje se tijekom 2022. godine.

Sukladno navedenom, u 2022. planira se ostvariti 60,8 milijardi kuna prihoda od PDV-a, dok projekcije za 2023. iznose 64,7 milijardu kuna, odnosno 68,2 milijarde kuna za 2024. godinu.

Posebni porezi i trošarine

Prihod od posebnih poreza i trošarina projiciran je na temelju očekivanog kretanja potrošnje trošarinskih proizvoda, uzimajući u obzir učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu provedene tijekom 2021. godine.

Tako se u 2022. godini ukupni prihod od trošarina planira u iznosu od 16,4 milijarde kuna. Za 2023. godinu prihod od trošarina projicira se u ukupnom iznosu od 16,7 milijardi kuna, dok u 2024. ovaj prihod iznosi 17,1 milijardu kuna.

Ostali porezi na robu i usluge

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge u 2022. planirani su u iznosu od 470,7 milijuna kuna, dok procjene za 2023. iznose 488,5 milijuna kuna, odnosno 502 milijuna kuna za 2024. godinu. Ovu skupinu poreznih prihoda čine prihodi od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću

Ovi prihodi planirani su temeljem dinamike kretanja u proteklim godinama te se sličan trend očekuje i nadalje. Iznimka od ovog trenda jest 2020. godina, u kojoj je zbog pandemije koronavirusa bio ograničen rad u djelatnosti priređivanja igara na sreću. Sukladno navedenom, prihodi od poreza na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću planirani su u iznosu od 320,1 milijuna kuna za 2022. godinu, dok projekcije za 2023. i 2024. godinu iznose 339,2 milijuna kuna, odnosno 355,6 milijuna kuna. Prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću za razdoblje 2022. – 2024. planiraju se u iznosu od oko 1,1 milijarde kuna u 2022. i 2023. godini, do 1,2 milijarde kuna u 2024. godini.

Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije za 2022. planiran je u iznosu od 459,9 milijuna kuna. Projekcija ovog prihoda za 2023. iznosi 425,4 milijuna kuna, dok za 2024. godinu iznosi 430,6 milijuna kuna.

Povećanje ove kategorije proračunskih prihoda rezultat je promjene propisa po kojem državi članici EU ostaje udio od 25% naplaćenih carinskih prihoda, a ne 20%, kako je to bilo ranije, a cjelogodišnji učinak ove izmjene biti će vidljiv tijekom 2022. godine.

Doprinosi

Projekcije prihoda po osnovi doprinosa za razdoblje 2022. - 2024. temeljene su na očekivanom kretanju nominalnih bruto plaća i zaposlenosti. Valja napomenuti kako je jedino prihod od doprinosa za mirovinsko osiguranje, prihod državnog proračuna.

U 2022. godini u državni proračun planira se prikupiti 26 milijardi kuna prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok projekcija za 2023. iznosi 27,1 milijardu kuna, a za 2024. godinu 28,4 milijarde kuna.

Prihodi od pomoći

Prihodi od pomoći najvećim dijelom odnose se na prihode vezane uz projekte financirane iz EU proračuna, ali i uz sredstva dodijeljena RH u okviru pomoći u financiranju posljedica koronavirusa, sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture oštećene u potresu te sredstva iz novog instrumenta EU Nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost. Tako je u idućem trogodišnjem razdoblju planirana apsorpcija 21,2 milijarde kuna u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

Sukladno navedenom, ukupno planirani prihodi od pomoći u 2022. iznose 32,4 milijarde kuna, u 2023. godini 29,4 milijarde kuna. U 2024. godini ovi prihodi smanjuju se na 23,2 milijarde kuna, budući da krajem 2023. godine završava rok za korištenje sredstava iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2014. – 2020.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zateznih kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Najveće stavke prihoda od imovine čine prihodi od koncesija te prihodi od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima. U promatranom razdoblju planira se daljnje povlačenje dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države u državni proračun.

Za 2022. godinu prihodi od imovine planirani su u iznosu od 2,4 milijarde kuna, dok projekcije za 2023. i 2024. godinu iznose 2,5, odnosno 2,7 milijardi kuna.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi po osnovi upravnih i administrativnih pristojbi u 2022. planirani su u iznosu od 826 milijuna kuna, dok projekcije za 2023. iznose 847 milijuna kuna, a za 2024. godinu 869,9 milijuna kuna.

U kategoriji proračunskih prihoda po posebnim propisima planiraju se i namjenski prihodi proračunskih korisnika koji u 2022. iznose 3,6 milijardi kuna, a u 2023. i 2024. projiciraju se u iznosu od 3,8, odnosno 3,9 milijardi kuna.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga, koji su u cijelosti namjenski prihodi, kao i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici, a za 2022. godinu planirani su u iznosu od 1,2 milijarde kuna. Projekcije prihoda od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija za 2023. i 2024. godinu iznose 1,3 milijarde kuna.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Sukladno kretanjima prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje, očekuje se povećanje prihoda iz nadležnog proračuna i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje temeljem ugovornih obveza, a koji se odnose na ustanove u zdravstvu u državnom vlasništvu.

Očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza u planskom razdoblju iznositi od 8,4 milijardi kuna u 2022. do 8,6 milijardi kuna u 2024. godini.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni i upravnih mjera najvećim se dijelom ostvaruju po osnovi kazni za prometne prekršaje, zatim za porezne i carinske prekršaje, a u nešto manjoj mjeri od raznih ostalih kazni. Očekuje se da će prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju te su za 2022. planirani u iznosu od 769,5 milijuna kuna, dok projekcije za 2023. iznose 792,3 milijuna kuna, a za 2024. godinu 813,9 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2022. godini planiraju se u iznosu od 793,1 milijun kuna, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se aktivacijom neaktivne državne imovine odnosno prodajom stanova i ostalih građevinskih objekata te prodajom zemljišta.

U razdoblju 2023. – 2024. godine ukupni prihodi od prodaje nefinancijske imovine projiciraju se u iznosu od 745,5 milijuna kuna u 2023., odnosno 815,6 milijuna kuna u 2024. godini.

Tablica 4: Prihodi državnog proračuna za razdoblje 2020. - 2024.

Prihodi državnog proračuna		Ostvarenje 2020.	Tekući plan 2021.	Plan 2022.	Indeks plan 22. /t.p. 21.	Projekcija 2023.	Indeks proj. 23./ plan 22.	Projekcija 2024.	Indeks proj. 24./ proj. 23.
UKUPNO		131.578.459.371	150.295.029.707	164.488.880.960	109,4	167.695.095.909	101,9	167.671.280.081	100,0
6	PRIHODI POSLOVANJA	131.048.124.894	149.371.031.691	163.695.750.900	109,6	166.949.629.101	102,0	166.855.703.695	99,9
61	Prihodi od poreza	73.148.241.544	79.801.411.128	87.884.614.755	110,1	92.739.659.142	105,5	97.203.195.258	104,8
611	Porez i prizrež na dohodak	0	0	0	#	0	#	0	#
612	Porez na dobit	9.306.092.983	8.398.134.621	8.440.199.903	100,5	8.940.372.697	105,9	9.407.854.686	105,2
614	Porezi na robu i usluge	63.474.383.219	71.042.826.358	78.984.488.485	111,2	83.373.840.962	105,6	87.364.789.743	104,8
6141	- Porez na dodanu vrijednost	47.205.027.484	53.468.799.207	60.753.992.448	113,6	64.681.248.997	106,5	68.213.704.520	105,5
6142	- Porez na promet	1.555.982	890.844	0	0,0	0	#	0	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	14.536.501.071	15.781.724.819	16.360.530.385	103,7	16.729.919.927	102,3	17.115.765.444	102,3
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	367.303.169	359.926.367	459.926.367	127,8	425.445.483	92,5	430.550.829	101,2
616	Ostali prihodi od poreza	462.173	523.782	0	0,0	0	#	0	#
62	Doprinosi	22.760.613.524	25.026.223.764	26.040.733.189	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	22.748.953.893	25.017.034.762	26.040.733.189	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
623	Doprinosi za zapošljavanje	11.659.632	9.189.002	0	0,0	0	#	0	#
63	Pomoći	18.193.028.827	26.162.189.110	32.425.064.552	123,9	29.394.201.049	90,7	23.176.000.661	78,8
64	Prihodi od imovine	3.025.282.007	2.481.598.497	2.445.044.455	98,5	2.477.660.644	101,3	2.663.490.807	107,5
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.870.769.754	4.477.980.334	4.460.641.890	99,6	4.623.137.060	103,6	4.750.734.841	102,8
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.245.676.527	1.560.385.682	1.228.064.152	78,7	1.314.566.038	107,0	1.269.104.407	96,5
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	8.178.516.736	9.189.611.485	8.442.086.018	91,9	8.458.729.234	100,2	8.618.315.244	101,9
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	625.995.975	671.631.690	769.501.889	114,6	792.320.220	103,0	813.935.110	102,7
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	530.334.477	923.998.016	793.130.060	85,8	745.466.808	94,0	815.576.386	109,4

Izvor: Ministarstvo financija

3. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

U 2022. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 173,8 milijardi kuna, što je 3,9% ili 6,5 milijardi kuna više u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2021. godinu. U 2023. godini ukupni rashodi planirani su razini od 169,8 milijardi kuna, a u 2024. projiciraju se na razini od 166,5 milijardi kuna.

Tablica 5: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2020. - 2024.

ukupno svi izvori	Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Indeks 21./20.	Prijedlog 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO	153.560.417.957	167.365.835.561	109,0	173.825.170.682	103,9	169.763.007.998	97,7	166.457.684.051	98,1
- 3 Rashodi poslovanja	148.666.526.053	158.925.367.753	106,9	160.919.423.752	101,3	161.377.595.322	100,3	159.074.104.800	98,6
31 Rashodi za zaposlene	22.927.710.626	23.885.201.981	104,2	24.993.012.525	104,6	25.300.710.894	101,2	25.203.564.159	99,6
32 Materijalni rashodi	14.300.733.662	18.339.844.262	128,2	16.632.069.058	90,7	16.637.861.593	100,0	17.198.491.425	103,4
34 Financijski rashodi	8.650.565.873	7.417.336.604	85,7	7.926.295.516	106,9	6.580.455.399	83,0	6.008.481.843	91,3
35 Subvencije	14.244.591.194	11.568.901.672	81,2	8.054.779.058	69,6	7.841.941.822	97,4	7.528.249.249	96,0
36 Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	30.624.045.434	37.742.446.309	123,2	39.529.426.062	104,7	39.771.293.573	100,6	36.476.550.697	91,7
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	51.421.759.019	52.522.864.588	102,1	54.584.878.143	103,9	56.204.215.753	103,0	58.877.889.403	104,8
38 Ostali rashodi	6.497.120.244	7.448.772.337	114,6	9.198.963.390	123,5	9.041.116.288	98,3	7.780.878.024	86,1
- 4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	4.893.891.904	8.440.467.808	172,5	12.905.746.930	152,9	8.385.412.676	65,0	7.383.579.251	88,1

Izvor: Ministarstvo financija

Od ukupnog povećanja u iznosu od 6,5 milijardi kuna u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2021. godinu, 1,5 milijardi kuna odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, a ostatak od 5,0 milijardi kuna odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz vlastitih i namjenskih izvora uključujući EU pomoći.

Rast rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2022. godini u odnosu na tekući plan 2021. najvećim dijelom rezultat je osiguranja sredstava za:

- nabavu višenamjenskih borbenih aviona u iznosu od 2,2 milijarde kuna,
- rashode za zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) u iznosu od 1,3 milijardu kuna,
- doprinos RH proračunu Europske unije u iznosu od 948,9 milijuna kuna,
- mirovine i mirovinska primanja (indeksacija mirovina po općim i posebnim propisima i očekivani porast broja umirovljenika) u iznosu od 900,5 milijuna kuna,
- sanaciju posljedica uzrokovanih potresom u iznosu od 858,3 milijuna kuna,
- financijski rashodi u iznosu od 517,0 milijuna kuna,
- socijalne pomoći i naknade u iznosu od 479,2 milijuna kuna,
- isplata razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u iznosu od 308,9 milijuna kuna,
- opremanje višenamjenskim helikopterom u iznosu od 125,6 milijuna kuna,
- programe za nacionalne manjine u iznosu od 105,4 milijuna kuna,
- poticaje za dobrovoljno funkcionalno ili stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave u iznosu od 100,0 milijuna kuna,
- sufinanciranje javne usluge u cestovnom prijevozu u iznosu od 88,4 milijuna kuna,
- dodatni roditeljni dopust i roditeljski dopust u iznosu od 70,4 milijuna kuna.

Istovremeno se u okviru ovih izvora financiranja u odnosu na tekući plan 2021. godine smanjuju izdvajanja za sanaciju ustanova u zdravstvu i transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u

iznosu od 4,0 milijarde kuna, za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom za 2,1 milijardu kuna, za aktivnu politiku zapošljavanja i naknade nezaposlenima u iznosu od 248,1 milijuna kuna te izdvajanja za popis stanovništva u iznosu od 107,0 milijuna kuna.

Preostali rast rashoda odnosi se na rashode financirane iz vlastitih i namjenskih izvora (uključujući EU pomoći) i najvećim dijelom rezultat je povećanja sredstava koja se izdvajaju za aktivnosti i projekte financirane iz EU sredstava i to za mjere usmjerene saniranju posljedica od potresa koje se financiraju iz Fonda solidarnosti EU (2,4 milijarde kuna) i sredstva za provedbu projekata u okviru Mehanizma za opravak i otpornost (4,3 milijarde kuna).

U nastavku se daje pregled kretanja rashoda državnog proračuna u razdoblju 2020. - 2024. po ekonomskoj klasifikaciji.

Tablica 6: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2020. - 2024.

izvori 1, 2 i 8		Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Indeks 21./20.	Prijedlog 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO		121.863.687.257	125.577.553.477	103,0	127.041.201.642	101,2	126.201.550.750	99,3	129.120.309.537	102,3
- 3	Rashodi poslovanja	119.468.542.459	122.913.428.794	102,9	122.250.721.207	99,5	122.251.457.852	100,0	125.400.660.868	102,6
31	Rashodi za zaposlene	17.013.353.398	17.556.214.791	103,2	18.254.282.783	104,0	18.480.455.607	101,2	18.425.746.055	99,7
32	Materijalni rashodi	7.702.117.269	8.699.368.927	112,9	7.813.814.421	89,8	8.385.392.506	107,3	9.084.729.339	108,3
34	Financijski rashodi	8.622.338.376	7.371.940.735	85,5	7.888.940.266	107,0	6.544.889.001	83,0	5.967.718.132	91,2
35	Subvencije	7.052.418.148	4.463.090.456	63,3	2.146.309.699	48,1	1.875.079.553	87,4	1.981.007.441	105,6
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	25.522.646.300	30.302.102.594	118,7	29.496.675.285	97,3	28.482.618.147	96,6	28.593.677.393	100,4
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	50.679.591.619	51.766.469.889	102,1	53.651.214.859	103,6	55.379.804.776	103,2	57.995.746.768	104,7
38	Ostali rashodi	2.876.077.350	2.754.241.402	95,8	2.999.483.894	108,9	3.103.218.262	103,5	3.352.035.740	108,0
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.395.144.798	2.664.124.683	111,2	4.790.480.435	179,8	3.950.092.898	82,5	3.719.648.669	94,2

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 7: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2020.. - 2024.

ukupno ostali izvori		Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Indeks 21./20.	Prijedlog 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO		31.696.730.699	41.788.282.084	131,8	46.783.969.040	112,0	43.561.457.248	93,1	37.337.374.514	85,7
- 3	Rashodi poslovanja	29.197.983.593	36.011.938.959	123,3	38.668.702.545	107,4	39.126.137.470	101,2	33.673.443.932	86,1
31	Rashodi za zaposlene	5.914.357.228	6.328.987.190	107,0	6.738.729.742	106,5	6.820.255.287	101,2	6.777.818.104	99,4
32	Materijalni rashodi	6.598.616.394	9.640.475.335	146,1	8.818.254.637	91,5	8.252.469.087	93,6	8.113.762.086	98,3
34	Financijski rashodi	28.227.497	45.395.869	160,8	37.355.250	82,3	35.566.398	95,2	40.763.711	114,6
35	Subvencije	7.192.173.046	7.105.811.216	98,8	5.908.469.359	83,1	5.966.862.269	101,0	5.547.241.808	93,0
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	5.101.399.134	7.440.343.715	145,8	10.032.750.777	134,8	11.288.675.426	112,5	7.882.873.304	69,8
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	742.167.400	756.394.699	101,9	933.663.284	123,4	824.410.977	88,3	882.142.635	107,0
38	Ostali rashodi	3.621.042.894	4.694.530.935	129,6	6.199.479.496	132,1	5.937.898.026	95,8	4.428.842.284	74,6
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.498.747.106	5.776.343.125	231,2	8.115.266.495	140,5	4.435.319.778	54,7	3.663.930.582	82,6

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 8: Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2020. - 2024. po izvorima financiranja

	Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Indeks 21./20.	Prijedlog 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO	153.560.417.957	167.365.835.561	109,0	173.825.170.682	103,9	169.763.007.998	97,7	166.457.684.051	98,1
- 1 Opći prihodi i primici	98.859.207.458	100.055.615.578	101,2	100.679.623.777	100,6	98.539.557.988	97,9	100.164.725.212	101,6
11 Opći prihodi i primici	96.606.632.795	97.154.995.916	100,6	97.730.074.410	100,6	96.134.514.050	98,4	98.412.922.748	102,4
12 Sredstva učešća za pomoći	2.127.185.607	2.800.394.662	131,6	2.846.434.654	101,6	2.296.177.588	80,7	1.645.159.564	71,6
13 Sredstva učešća za zajmove	2.000	225.000	11.250,0	3.114.713	1.384,3	8.866.350	284,7	6.642.900	74,9
15 Proračunska pričuva	125.387.057	100.000.000	79,8	100.000.000	100,0	100.000.000	100,0	100.000.000	100,0
- 2 Doprinosi za obvezna osiguranja	22.748.953.893	25.017.034.762	110,0	26.040.733.188	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje	22.748.953.893	25.017.034.762	110,0	26.040.733.188	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
- 3 Vlastiti prihodi	1.025.632.678	1.242.328.081	121,1	1.254.037.301	100,9	1.213.097.896	96,7	1.192.872.299	98,3
31 Vlastiti prihodi	1.025.632.678	1.242.328.081	121,1	1.254.037.301	100,9	1.213.097.896	96,7	1.192.872.299	98,3
- 4 Prihodi za posebne namjene	12.023.381.916	13.482.314.621	112,1	12.526.685.967	92,9	12.558.022.506	100,3	12.670.399.151	100,9
41 Prihodi od igara na sreću	538.086.264	616.278.605	114,5	565.221.187	91,7	588.122.125	104,1	595.264.152	101,2
42 Prihodi od spomeničke rente	11.879.449	40.000.000	336,7	35.000.000	87,5	35.000.000	100,0	35.000.000	100,0
43 Ostali prihodi za posebne namjene	11.473.416.203	12.826.036.016	111,8	11.926.464.780	93,0	11.934.900.381	100,1	12.040.134.999	100,9
- 5 Pomoći	18.317.794.591	26.297.287.779	143,6	32.440.238.099	123,4	29.393.425.826	90,6	23.129.971.586	78,7
51 Pomoći EU	491.110.831	696.905.471	141,9	774.577.074	111,1	696.397.805	89,9	553.423.998	79,5
52 Ostale pomoći	428.989.964	772.529.321	180,1	886.246.451	114,7	767.514.887	86,6	708.643.458	92,3
53 Inozemne darovnice	3.091.209	20.239.201	654,7	3.759.077	18,6	300.000	8,0	300.000	100,0
55 Refundacije iz pomoći EU	2.784.220.289	2.931.193.362	105,3	3.127.053.303	106,7	3.210.912.028	102,7	3.051.572.516	95,0
551 Europski poljoprivredni jamstveni fond (EAGF)	2.644.336.922	2.653.028.316	100,3	2.988.407.482	112,6	3.100.798.997	103,8	2.992.586.281	96,5
552 Švicarski instrument	72.539.891	78.120.124	107,7	29.520.803	37,8	26.188.484	88,7	1.606.980	6,1
559 Ostale refundacije iz sredstava EU	67.343.476	200.044.922	297,1	109.125.018	54,6	83.924.547	76,9	57.379.255	68,4
56 Fondovi EU	14.380.548.588	18.855.591.264	131,1	17.923.736.421	95,1	16.648.846.690	92,9	9.512.823.679	57,1
561 Europski socijalni fond (ESF)	4.679.655.460	5.365.057.537	114,6	2.930.464.248	54,6	2.579.896.633	88,0	2.012.598.952	78,0
562 Kohezijski fond (CF)	2.066.220.182	3.093.467.417	149,7	4.048.852.266	130,9	5.591.081.121	138,1	2.953.453.975	52,8
563 Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)	4.720.188.009	7.465.189.497	158,2	7.567.262.510	101,4	5.953.565.058	78,7	1.685.215.794	28,3
564 Ribarski fondovi (EMFF i EFF)	219.618.659	213.091.974	97,0	216.067.678	101,4	177.749.478	82,3	151.004.728	85,0
565 Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)	2.694.866.278	2.718.784.839	100,9	3.161.089.719	116,3	2.346.554.400	74,2	2.710.550.230	115,5
57 Ostali programi EU	229.833.711	2.648.766.711	1.152,5	5.037.453.206	190,2	501.058.658	9,9	341.857.612	68,2
573 Instrumenti Europskog gospodarskog prostora i ostali instrumenti	13.319.222	95.202.158	714,8	146.875.812	154,3	143.449.317	97,7	70.156.991	48,9
575 Fondovi za unutarnje poslove	211.586.098	326.751.944	154,4	282.331.453	86,4	272.109.341	96,4	271.700.621	99,8
576 Fond solidarnosti	4.928.391	2.226.812.609	45.183,4	4.608.245.941	206,9	85.500.000	1,9		0,0
58 Instrumenti EU nove generacije		372.062.449	x	4.687.412.567	1.259,8	7.568.395.758	161,5	8.961.350.323	118,4
581 Mehanizam za oporavak i otpornost		372.062.449	x	4.687.412.567	1.259,8	7.568.395.758	161,5	8.961.350.323	118,4
- 6 Donacije	120.225.793	246.369.067	204,9	163.031.657	66,2	105.578.520	64,8	61.174.403	57,9
61 Donacije	117.476.214	242.083.421	206,1	159.823.157	66,0	102.430.020	64,1	58.025.903	56,6
63 Inozemne donacije	2.749.579	4.285.646	155,9	3.208.500	74,9	3.148.500	98,1	3.148.500	100,0
- 7 Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	209.695.721	519.982.536	248,0	399.976.016	76,9	291.332.500	72,8	282.957.075	97,1
71 Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	209.695.721	519.982.536	248,0	399.976.016	76,9	291.332.500	72,8	282.957.075	97,1
- 8 Namjenski primici od zaduživanja	255.525.907	504.903.137	197,6	320.844.677	63,5	512.637.047	159,8	594.656.958	116,0
81 Namjenski primici od zaduživanja	252.522.703	504.903.137	199,9	320.144.677	63,4	511.937.047	159,9	593.656.958	116,0
83 Namjenski primici od inozemnog zaduživanja	3.003.203,97	0	0,0	0	x		x		x
84 Namjenski primici od povrata glavnica danih zajmova			x	700.000	x	700.000	100,0	1.000.000	142,9

Izvor: Ministarstvo financija

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene u 2022. godini planiraju se u iznosu od 25,0 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan 2021. godine bilježe rast od 1,1 milijardu kuna.

Ovi rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 698,1 milijun kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine i iznose ukupno 18,3 milijarde kuna.

Rashodi za zaposlene financirani iz EU sredstava planiraju se na razini od 704,4 milijuna kuna i bilježe rast od 88,3 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine obzirom da se dio plaća djelatnika koji sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova sufinancira iz EU sredstava (kroz prioritet Tehničke pomoći u pojedinom Operativnom programu). Rashodi za zaposlene financirani iz ostalih izvora povećavaju se za 321,5 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Od toga se najveće povećanje odnosi na rashode za zaposlene u ustanovama u zdravstvu u državnom vlasništvu. Ovi rashodi od 2021. uključuju i rashode za zaposlene Nacionalne memorijalne bolnice Vukovar kojoj je tijekom 2020. godine, umjesto Vukovarsko-srijemske županije, osnivač postala Republika Hrvatska kao i rashode lučkih uprava koje od 1. siječnja 2021. postaju proračunski korisnici državnog proračuna.

U 2023. godini očekuje se daljnje povećanje ovih rashoda na razinu od 25,3 milijarde kuna, dok su za 2024. godinu ovi rashodi planirani na razini od 25,2 milijarde kuna.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2022. godini planiraju se u iznosu od 16,6 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan smanjuju se za 1,7 milijardi kuna. Od navedenog smanjenja 885,6 milijuna kuna odnosi se na smanjenja izdvajanja za materijalne rashode koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, dok se preostali dio odnosi na smanjenja izdvajanja za materijalne rashode koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja. Smanjenje na obje kategorije izvora financiranja prvenstveno se odnosi na materijalne rashode ustanova u zdravstvu u državnom vlasništvu (lijekovi, pomoćni i sanitetski materijal te ostalo) uslijed smanjenih izdvajanja za sanaciju ustanova u zdravstvu.

U 2023. i 2024. godini ukupni materijalni rashodi projicirani su na razini od 16,6, odnosno 17,2 milijarde kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga.

Ovi rashodi u 2022. godini planirani su na razini od 7,9 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan 2021. godine bilježe rast od 509,0 milijuna kuna.

U 2023. financijski rashodi projicirani su u iznosu od 6,6 milijardi kuna, a u 2024. godini na razini od 6,0 milijardi kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2022. godini planiraju se u iznosu od 8,1 milijardu kuna što predstavlja smanjenje od 3,5 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Navedeno smanjenje rezultat

je smanjenih izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom.

Od ukupnih rashoda za subvencije najznačajniji dio odnosi se na izravna plaćanja u poljoprivredi i mjere ruralnog razvoja koji se u 2022. godini planiraju na razini od 4,2 milijarde kuna.

Ovi rashodi u 2023. i 2024. godini projicirani su na razini od 7,8 milijardi kuna, odnosno 7,5 milijardi kuna.

Pomoći

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2022. godini predviđeni su u iznosu od 39,5 milijardi kuna. U odnosu na tekući plan 2021. ova kategorija rashoda bilježi rast od 1,8 milijardi kuna.

Pomoći koje se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2021. godini planiraju se u iznosu od 29,5 milijardi kuna, što je za 805,4 milijuna kuna manje u odnosu na tekući plan 2021. godine. Ova razina pomoći rezultat je prvenstveno s jedne strane povećanih izdvajanja u odnosu na tekući plan 2021. i to za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije (893,8 milijuna), za rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu (580,4 milijuna kuna) kao i za isplatu razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u sustavu zdravstva (308,9 milijuna kuna), za sufinanciranje javne usluge u cestovnom prijevozu (88,4 milijuna kuna) i za naknadu u cijeni goriva za HAC, HC i HŽI, dok je s druge strane u odnosu na tekući plan 2021. smanjen transfer HZZO-u (3,1 milijardu kuna).

Isto tako povećanju pridonose i sredstva poticaja za dobrovoljna spajanja jedinica lokalne samouprave koja su planirana u iznosu od 100,0 milijuna kuna. Odlukom Vlade RH propisat će se kriteriji i visina poticaja, uz veće fiskalne poticaje za dobrovoljna stvarna spajanja, dok će poticaji za funkcionalna spajanja ovisiti o broju i vrsti funkcija koje su predviđene za spajanje.

Unutar ove kategorije rashoda za pomoć fiskalnog izravnjanja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave osigurano je kao i u tekućoj 2021. godini 2,0 milijarde kuna.

Pomoći koje se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja u 2022. planirane su na razini od 10,0 milijardi kuna te se povećavaju u iznosu od 2,6 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine, prije svega zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstva znanosti i obrazovanja.

U 2023. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 39,8 milijardi kuna, a u 2024. na razini od 36,5 milijardi kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2022. najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 54,6 milijardi kuna što čini povećanje od 2,1 milijardu kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine.

Ovi rashodi uključuju povećana izdvajanja za mirovine u iznosu od 900,5 milijuna kuna koja su rezultat indeksacije po općim i posebnim propisima i očekivanog rasta broja korisnika.

U okviru ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka planiraju se dodatna sredstva za provedbu novog Zakona o socijalnoj skrbi kao i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu čije se stupanje na snagu očekuje s 1. siječnja 2022.

Slijedom navedenog sredstva za socijalne pomoći i naknade kao i sredstva za skrb za socijalno osjetljive skupine se u odnosu na tekući plan 2021. godine povećavaju za 493,1 milijun kuna. Navedeni iznos uključuje povećana izdvajanja za zajamčenu minimalnu naknadu (216,0 milijuna kuna), osobnu invalidninu (151,1 milijun kuna), doplatu za pomoć i njegu (137,5 milijuna kuna), status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja (19,4 milijuna kuna), naknade za skrb za socijalno osjetljive skupine (13,9 milijuna kuna) te naknadu za smještaj u udomiteljsku obitelj (53,2 milijuna kuna) i osobnu naknadu udomitelju (44,1 milijun kuna). Istovremeno smanjuju se izdvajanja za jednokratnu naknadu u iznosu od 142,0 milijuna kuna koja su bila uvećana tijekom 2021. godine uslijed potresa.

Povećanje također uključuje i dodatna sredstva u iznosu od 70,4 milijuna kuna za očekivane izmjene Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama.

Isto tako, u okviru ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka u odnosu na tekući plan 2021. rast bilježe i izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom na području grada Zagreba i okolice u iznosu od 592,6 milijuna kuna.

U 2023. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 56,2 milijarde kuna, dok se u 2024. očekuju na razini od 58,9 milijardi kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi, koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade šteta, izvanredne rashode i kapitalne pomoći, u 2022. godini projicirani su u iznosu od 9,2 milijarde kuna, odnosno 1,8 milijardi kuna više u odnosu na tekući plan 2021. godine. Većina rasta odnosi se na rashode financirane iz EU izvora i to zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Osim rasta rashoda financiranih iz EU izvora ukupnom povećani doprinose i rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka vezani uz obnovu konstruktivnih oštećenja nakon potresa Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije na objektima u privatnom vlasništvu koji se povećavaju za 247,3 milijuna kuna.

U 2023. i 2024. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 9,0, odnosno 7,8 milijardi kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2022. godini planirani su u iznosu od 12,9 milijardi kuna. Ova kategorija rashoda koja se financira iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka bilježi rast u odnosu na tekući plan 2021. godine u iznosu od 2,1 milijardu kuna i to prvenstveno zbog osiguranja sredstava za nabavu višenamjenskih borbenih aviona. Rashodi iz ove kategorije koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja također bilježe rast od 2,4 milijarde kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine i to prvenstveno zbog povećanih izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom na objektima Ministarstva zdravstva, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ministarstva kulture i medija, Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske.

U 2023. i 2024. godini ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 8,4 milijarde kuna, odnosno 7,4 milijarde kuna.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

S ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje i prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji.

Tablica 9: Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2020. - 2024. po funkcijskoj klasifikaciji

svi izvori	Izvršenje 2020.	Tekući plan 2021.	Indeks 21./20.	Prijedlog 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO	153.560.417.957	167.365.835.561	109,0	173.825.170.682	103,9	169.763.007.998	97,7	166.457.684.051	98,1
Opće javne usluge	26.816.557.106	28.270.459.712	105,4	31.718.283.380	112,2	29.946.016.404	94,4	29.348.730.955	98,0
Obrana	4.649.323.996	4.801.780.350	103,3	6.905.667.119	143,8	6.615.570.525	95,8	6.788.367.085	102,6
Javni red i sigurnost	9.310.145.037	10.314.492.211	110,8	9.909.965.984	96,1	10.169.696.791	102,6	10.024.235.598	98,6
Ekonomski poslovi	20.381.570.157	23.130.409.949	113,5	27.661.744.556	119,6	28.093.778.824	101,6	26.420.925.511	94,0
Zaštita okoliša	1.328.063.667	2.182.281.184	164,3	2.163.325.623	99,1	2.027.746.806	93,7	1.212.014.823	59,8
Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	3.186.252.796	5.035.194.167	158,0	5.864.030.952	116,5	7.456.230.204	127,2	5.215.287.540	69,9
Zdravstvo	15.392.943.911	20.166.232.733	131,0	16.033.909.411	79,5	13.901.382.901	86,7	13.871.688.996	99,8
Rekreacija, kultura i religija	2.473.376.811	3.153.538.305	127,5	3.973.506.740	126,0	2.800.747.742	70,5	2.790.793.162	99,6
Obrazovanje	8.028.701.952	9.924.571.666	123,6	11.520.139.206	116,1	9.192.048.402	79,8	9.207.446.800	100,2
Socijalna zaštita	61.993.482.523	60.386.875.284	97,4	58.074.597.711	96,2	59.559.789.399	102,6	61.578.193.581	103,4

Izvor: Ministarstvo financija

4. UKUPNI MANJAK/VIŠAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 164,5 milijardi kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 173,8 milijardi kuna, planirani manjak državnog proračuna za 2022. godinu iznosi 9,3 milijardi kuna ili 2,1% bruto domaćeg proizvoda.

U 2023. godini manjak državnog proračuna projiciran je u iznosu od 2,1 milijardi kuna ili 0,4% BDP-a dok se u 2024. očekuje višak od 1,2 milijarde kuna ili 0,2% BDP-a.

Tablica 10: Ukupni manjak/višak državnog proračuna

(u mil. HRK)	2020.	Plan 2021.	Prijedlog proračuna za 2022.	Projekcija proračuna za 2023.	Projekcija proračuna za 2024.
Prihodi (6+7)	131.578	150.295	164.489	167.695	167.671
Prihodi poslovanja (6)	131.048	149.371	163.696	166.950	166.856
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	530	924	793	746	816
Rashodi (3+4)	153.560	167.366	173.825	169.763	166.458
Rashodi poslovanja (3)	148.667	158.925	160.919	161.378	159.074
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	4.894	8.440	12.905	8.385	7.384
Ukupni manjak/višak	-21.982	-17.071	-9.336	-2.068	1.214
% BDP-a	-5,8	-4,0	-2,1	-0,4	0,2

Izvor: Ministarstvo financija

5. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Manjak državnog proračuna za 2022. godinu u iznosu od 9,3 milijarde kuna financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 42,0 milijarde kuna, a ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 33,7 milijardi kuna. Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja, ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka državnog proračuna u 2022. godini jesu prijenos depozita iz prethodne godine u iznosu od 16,3 milijarde kuna te planirani prijenos depozita u narednu godinu u iznosu od 15,2 milijarde kuna.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja u 2022. godini najznačajniji dio zauzimaju primici od izdanih vrijednosnih papira i to s iznosom od 32,0 milijarde kuna koji se u cijelosti odnose na zaduživanje putem obveznica te primici od zaduživanja inozemnim i domaćim kreditima i zajmovima u iznosu od 8,6 milijardi kuna. Preostali iznos planiranih primitaka odnosi se u najvećoj mjeri na primitke od povrata glavnica danih zajmova i depozita u iznosu od 1,1 milijardu kuna.

U strukturi ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći iznos od 24,5 milijardi kuna čine izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire koji se u cijelosti odnosi na izdatke za otplatu glavnice za izdane obveznice. Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova iznose 7,3 milijarde kuna, od čega se 6,2 milijarde kuna odnosi na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora, 208,4 milijuna kuna na izdatke za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru te 859,5 milijuna kuna na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada. Planirana sredstva za izdatke za dane zajmove i depozite iznose 1,9 milijardi kuna, dok na izdatke za dionice i udjele u glavnici otpada 103,3 milijuna kuna.

Kretanje ukupnog manjka državnog proračuna te kretanje ukupnih razina izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova će do kraja srednjoročnog razdoblja utjecati na razinu ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja. U 2023. godini planirani su primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 29,5 milijardi kuna i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 28,2 milijarde kuna, dok su u 2024. godini planirani primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 30,0 milijardi kuna, a izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 28,5 milijardi kuna.

Tablica 91: Račun prihoda, rashoda i financiranja državnog proračuna

(milijuni HRK)	Izvršenje 2020.	Plan 2021.	Indeks	Prijedlog proračuna za 2022.	Indeks	Projekcija proračuna za 2023.	Indeks	Projekcija proračuna za 2024.	Indeks
	1	2	3=2/1	4	5=4/2	6	7=6/4	8	9=8/6
PRIHODI POSLOVANJA	131.048	149.371	114,0	163.696	109,6	166.950	102,0	166.856	99,9
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	530	924	174,2	793	85,8	745	94,0	816	109,4
UKUPNI PRIHODI	131.578	150.295	114,2	164.489	109,4	167.695	101,9	167.671	100,0
RASHODI POSLOVANJA	148.667	158.925	106,9	160.919	101,3	161.378	100,3	159.074	98,6
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	4.894	8.440	172,5	12.906	152,9	8.385	65,0	7.384	88,1
UKUPNI RASHODI	153.560	167.366	109,0	173.825	103,9	169.763	97,7	166.458	98,1
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-21.982	-17.071		-9.336		-2.068		1.214	
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	64.710	45.592	70,5	42.015	92,2	29.507	70,2	30.027	101,8
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	34.949	28.787	82,4	33.714	117,1	28.209	83,7	28.458	100,9
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	7.188	16.538	230,1	16.273	98,4	15.238	94	14.468	
PRIJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-14.966	-16.273	108,7	-15.238	93,6	-14.468	95	-17.251	
NETO FINANCIRANJE	21.982	17.071		9.336		2.068		-1.214	

Izvor: Ministarstvo financija

6. STANJE DOSPJELIH NEPODMIRENIH OBVEZA PRORAČUNSKIH KORISNIKA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Tablica 12: Stanje dospjelih nepodmirenih obveza ministarstava i drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije

Stanje dospjelih obveza na dan*		31. prosinca 2020.	30. rujna 2021.	Indeks
	Razdjel	1	2	3=2/1*100
010	HRVATSKI SABOR	0	2.694	0,0
012	DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO	0	0	0,0
013	URED PREDSJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU OBNAŠANJA DUŽNOSTI	0	0	0,0
015	URED PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE	0	574	0,0
017	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	0	0	0,0
018	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	0	0	0,0
020	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	43.178	85.262	197,5
025	MINISTARSTVO FINANCIJA	0	0	0,0
028	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SREDIŠNJU JAVNU NABAVU	0	0	0,0
030	MINISTARSTVO OBRANE	4.100.438	8.298.960	202,4
032	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE	58.413	77.399	132,5
033	SREDIŠNJI DRŽ. URED ZA OBNOVU I STAMBENO ZBRINJAVANJE	356.450	204.032	57,2
034	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJ DIGITALNOG DRUŠTV	29.683	340.562	1.147,3
037	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA DEMOGRAFIJU I MLADE	0	0	0,0
039	HRVATSKA VATROGASNA ZAJEDNICA	23.807	6.170	25,9
040	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	32.298.475	14.461.211	44,8
041	MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA	0	423.381	0,0
048	MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA	290.432	1.242.527	427,8
052	POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA	0	0	0,0
055	MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA	1.622.651	850.618	52,4
060	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE	7.366.409	5.924.198	80,4
061	MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE	0	0	0,0
065	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	287.279	987.551	343,8
076	MINISTARSTVO PROSTORNOGA UREĐENJA, GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE	288.713	1.657.504	574,1
077	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA	22.472.891	20.887.012	92,9
080	MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	59.603.070	64.867.908	108,8
086	MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE	2.994.963	1.346.996	45,0
090	MINISTARSTVO TURIZMA I SPORTA	0	0	0,0
096	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA	2.923.361.292	1.952.515.365	66,8
106	HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	0	0	0,0
110	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE	5.627.615	4.640.251	82,5
120	URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA	0	0	0,0
121	PRAVOBRANITELJ ZA DJECU	6.301	0	0,0
122	PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	0	0	0,0
123	PRAVOBRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	0	0	0,0
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	12.177	236.890	1.945,4
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	0	0	0,0
196	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	0	0	0,0
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	123.850	568.376	458,9
250	AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	0	0	0,0
258	POVJERENIK ZA INFORMIRANJE	0	0	0,0
	OSTALI	69.976	60.211	86,0
UKUPNO		3.061.038.063	2.079.685.652	67,9

*Podaci iz Izvještaja o obvezama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. i od 1. siječnja do 30. rujna 2021.

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 13: Stanje dospjelih nepodmirenih obveza izvanproračunskih korisnika

Stanje dospjelih obveza na dan*		31. prosinca 2020.	30. rujna 2021.	Indeks
	Izvanproračunski korisnik	1	2	3=2/1*100
23911	HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE	327.731	76.091	23,2
25843	HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE	0	0	0,0
26362	HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	657.137.593	1.573.134.025	239,4
38085	HRVATSKE VODE	0	0	0,0
48099	CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU	1.303.440.663	1.303.439.614	100,0
38093	FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST	201.473	4.112.896	2.041,4
38108	HRVATSKE CESTE	15.110.816	8.692.842	57,5
38132	HRVATSKA AGENCIJA ZA OSIGURANJE DEPOZITA	0	0	0,0
51011	HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ D.O.O.	4.277.334	29.973.595	700,8
50993	HŽ INFRASTRUKUTRA D.O.O.	3.427.388.473	1.531.822.203	44,7
38116	HRVATSKE AUTOCESTE D.O.O.	22.911.405	1.625.861	7,1
UKUPNO		5.430.795.488	4.452.877.127	82,0

*Podaci iz Izvještaja o obvezama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. i od 1. siječnja do 30. rujna 2021.

Izvor: Ministarstvo financija

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE

U skladu s kretanjima prihoda i rashoda svih razina općeg proračuna, manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji u 2022. godini projicira se na razini od 11,9 milijardi kuna ili 2,6% BDP-a. U 2023. projicira se manjak od 3,2 milijarde kuna ili 0,7% BDP-a, dok se u 2024. godini očekuje manjak od 775 milijuna kuna ili 0,2% BDP-a. Pritom se za državni proračun u 2022. očekuje manjak od 2,1% BDP-a, u 2023. od 0,4% BDP-a, dok se u 2024. godini očekuje višak državnog proračuna od 0,2% BDP-a. Izvanproračunski korisnici će u 2022. imati uravnoteženi proračun, dok se u 2023. i 2024. godini očekuje višak od 0,4% BDP-a odnosno 0,2% BDP-a. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zabilježiti će manjak od 0,6% BDP-a u razdoblju od 2022. do 2024. godine.

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak općeg proračuna iznositi 2,6% BDP-a u 2022. godini. U 2023. projiciran je manjak proračuna od 2,4% BDP-a, a u 2024. godini očekuje se manjak od 1,9% BDP-a.

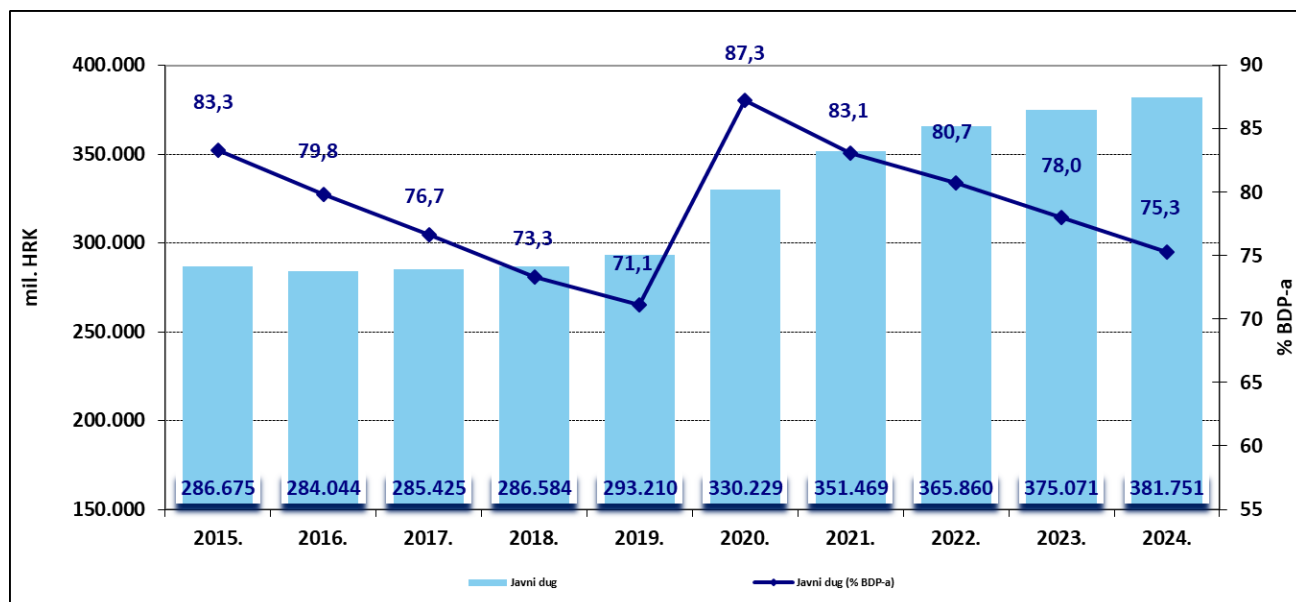
Tablica 104: Procjena ukupnog manjka/viška opće države

(u mil. kuna)	2020.	Tekući plan 2021.	Plan 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	131.578	150.295	164.489	167.695	167.671
% BDP-a	34,8	35,5	36,3	34,9	33,1
Ukupni rashodi	153.560	167.366	173.825	169.763	166.458
% BDP-a	40,6	39,6	38,4	35,3	32,8
Ukupni manjak/višak	-21.982	-17.071	-9.336	-2.068	1.214
% BDP-a	-5,8	-4,0	-2,1	-0,4	0,2
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	-179	427	136	1.761	1.077
% BDP-a	0,0	0,1	0,0	0,4	0,2
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	-3.229	-2.113	-2.681	-2.868	-3.066
% BDP-a	-0,9	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija					
Ukupni manjak/višak	-25.390	-18.757	-11.881	-3.175	-775
% BDP-a	-6,7	-4,4	-2,6	-0,7	-0,2
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE					
Ukupni manjak/višak	130	0	425	438	451
% BDP-a	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
OSTALE PRILAGODBE					
Ukupni manjak/višak	-2.590	3.419	-548	-9.045	-9.558
% BDP-a	-0,7	0,8	-0,1	-1,9	-1,9
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija					
Ukupni manjak/višak	-27.851	-15.338	-12.004	-11.782	-9.882
% BDP-a	-7,4	-3,6	-2,6	-2,4	-1,9

Izvor: Ministarstvo financija

U skladu s kretanjem salda proračuna opće države očekuje se smanjenje udjela javnog duga u BDP-u po prosječnoj stopi od 2,6 postotna boda u nadolazećem trogodišnjem razdoblju, odnosno s 80,7% BDP-a u 2022. na 78% BDP-a u 2023. te 75,3% BDP-a u 2024. godini.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2015. – 2024.

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Uslijed snažnog gospodarskog pada na razini čitave EU uzrokovanog pandemijom koronavirusa, Vijeće EU je u ožujku 2020. odobrilo punu fleksibilnost Pakta o stabilnosti i rastu, odnosno primjenu opće klauzule o odstupanju (general escape clause) od proračunskih pravila definiranih Paktom o stabilnosti i rastu. Time je državama članicama dana mogućnost da u većoj mjeri pruže fiskalne poticaje svojim gospodarstvima kako bi se ublažili postojeći negativni utjecaji i osigurao što skoriji oporavak. Na nacionalnoj razini, Zakon o fiskalnoj odgovornosti također omogućuje privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila u slučaju izvanrednih okolnosti pod uvjetom da se time ne ugrožava fiskalna održivost u srednjem roku, sukladno pravilima Europske unije. U skladu s preporukom Povjerenstva od 30. ožujka 2020. godine, Vlada RH je 3. travnja 2020. donijela Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

I u 2022. godini na snazi će ostati opća klauzula o odstupanju od proračunskih pravila, a prema trenutačnim projekcijama kretanja BDP-a i oporavka cjelokupnog europskog gospodarstva EK planira da će se opća klauzula o odstupanju deaktivirati u 2023. godini. Države članice trebale bi u tom kontekstu tijekom 2022. nastaviti pružati ciljanu i privremenu fiskalnu potporu, sve u cilju daljnjeg oporavka i jačanja cjelokupnog gospodarstva, pritom vodeći računa o očuvanju srednjoročne fiskalne održivosti.